TA'LIM MUASSASALARIDA AXBOROT TEXNOLOGIYALARINI RIVOJLANTIRISH VA JORIY ETISHNING NAZARIY ASOSLARI

Xoldorova Musharraf Latifjon qizi
Namangan davlat pedagogika instituti
Pedagogika nazariyasi va tarixi yo'nalishi 1-kurs magistranti
Telfon raqam: +99893 7100208
DOI:https://doi.org/10.5281/zenodo.22979023

Anotatsiya: Mazkur maqolada ta'lim muassasalarida axborot texnologiyalarini rivojlantirish va ularni o'quv jarayoniga joriy etishning nazariy hamda metodologik asoslari tahlil qilinadi. Axborot texnologiyalari ta'lim tizimining sifat ko'rsatkichlarini oshirish, o'qitish jarayonining samaradorligini ta'minlash, shuningdek, o'quvchilarning kognitiv faoliyatini faollashtirishda muhim omil sifatida ko'riladi. Shuningdek, maqolada zamonaviy ta'lim tizimida raqamli transformatsiya jarayonlari, axborot-kommunikatsiya vositalarining integratsion funksiyalari, ta'limning uzluksizligi tamoyillari bilan bog'liqlikda o'rganiladi. Tadqiqotda ilg'or xorijiy mamlakatlar tajribasidan foydalanilgan bo'lib, axborot texnologiyalarining ta'limdagi innovatsion, ijtimoiy va pedagogik imkoniyatlari keng tahlil etiladi. Maqola natijalari ta'lim muassasalarida raqamli infratuzilmani rivojlantirish, o'qituvchilarni AKT kompetensiyalariga tayyorlash hamda raqamli pedagogik yondashuvni tizimlashtirishga oid ilmiy-metodik takliflar ishlab chiqishga xizmat qiladi.

Kalit so'zlar: Axborot texnologiyalari, raqamli ta'lim, innovatsion pedagogika, uzluksiz ta'lim, raqamli transformatsiya, ta'lim muassasalari, AKT kompetensiyasi, metodologik asoslar.

Kirish: XXI asrning axborotlashgan jamiyati sharoitida ta'lim tizimi inson kapitalini shakllantirishning eng muhim bosqichiga aylandi. Bugungi globallashuv va raqamli transformatsiya jarayonlari inson faoliyatining barcha jabhalariga, xususan, ta'lim muassasalarining tashkiliy, didaktik hamda metodik asoslariga tubdan ta'sir ko'rsatmoqda. Axborot-kommunikatsiya texnologiyalarining (AKT) keng joriy etilishi ta'lim tizimida nafaqat o'quv jarayonini avtomatlashtirish, balki o'qitish jarayonining mazmunini, shaklini va metodlarini ham yangilashga imkon yaratmoqda. Shu nuqtai nazardan, axborot texnologiyalarining ta'lim tizimidagi roli faqat texnik qo'shimcha sifatida emas, balki ta'limni modernizatsiyalashning konseptual elementi sifatida ko'rilmoqda[1]. Hozirgi kunda O'zbekiston Respublikasida ta'lim sohasini raqamlashtirish milliy siyosatning ustuvor yo'nalishlaridan biri sifatida belgilangan. "Raqamli O'zbekiston – 2030" strategiyasi doirasida ta'lim tizimini to'liq raqamli muhitga o'tkazish, o'quv jarayonlarini elektron boshqaruv asosida tashkil etish hamda ta'lim sifatini nazorat qilish mexanizmlarini axborot texnologiyalariga integratsiyalash maqsad qilingan. Mazkur strategiya ta'lim muassasalarida raqamli infratuzilmani yaratish, o'qituvchilarning axborot madaniyatini oshirish va raqamli kompetensiyalarini rivojlantirishni ko'zda tutadi[2]. Shu boisdan, ta'lim tizimida AKTni joriy etishning nazariy asoslarini chuqur tahlil etish, ularning metodologik xususiyatlarini aniqlash va amaliy mexanizmlarini ishlab chiqish bugungi kunda ilmiy muammolardan biri sifatida dolzarb ahamiyat kasb etadi. Axborot texnologiyalarining rivojlanish jarayoni o'zining kompleks tabiati bilan ajralib turadi. Ular bir vaqtning o'zida texnik, tashkiliy, ijtimoiy va pedagogik jihatlarni o'zida mujassam etadi. Ta'lim muassasalarida AKTni samarali joriy etish uchun ularning texnologik asoslarini chuqur o'rganish bilan

© Ushbu material Creative Commons Attribution 4.0 International (CC BY 4.0) litsenziyasi asosida tarqatiladi.

bir qatorda, pedagogik dizayn, interaktiv o‘quv muhitini yaratish, o‘quvchilarning raqamli kompetensiyasini rivojlantirish kabi jihatlar ham muhim ahamiyatga ega[3]. Shu boisdan, bu jarayonning nazariy asosi axborot tizimlari nazariyasi, pedagogik texnologiyalar konsepsiyasi va kommunikatsion didaktika g‘oyalari bilan uzviy bog‘liqdir. Axborot texnologiyalarini ta’lim tizimiga joriy etish jarayoni global miqyosda ham strategik vazifaga aylangan. Rivojlangan davlatlar, jumladan, AQSh, Janubiy Koreya, Yaponiya, Finlyandiya va Singapurda raqamli ta’lim ekotizimlari davlat siyosati darajasida rivojlantirilmoqda. Ushbu mamlakatlar tajribasi shuni ko‘rsatadiki, AKTni ta’lim jarayoniga muvaffaqiyatli integratsiyalash uchun ilmiy-metodik tayyorgarlik, infratuzilma bilan ta’minlanganlik, o‘qituvchilarning malakasini oshirish hamda o‘quv dasturlarining moslashuvchanligi muhim omillar hisoblanadi[4]. Shu jihatdan, O‘zbekiston ta’lim tizimida ham AKTni joriy etish masalalari faqat texnik emas, balki falsafiy, metodologik va psixologik nuqtai nazardan yondashuvni talab etadi. Axborot texnologiyalari ta’lim jarayonining yangi didaktik paradigmalarini shakllantirishda muhim o‘rin tutadi. An’anaviy ta’lim tizimi o‘qituvchidan bilim manbai sifatida foydalanishni nazarda tutgan bo‘lsa, raqamli ta’lim modeli o‘quvchini faol subyektga aylantiradi. Bu jarayonda axborot texnologiyalari o‘quvchilarning mustaqil izlanish, tahlil qilish, tanqidiy fikrlash va ijodiy yondashuv ko‘nikmalarini shakllantirishda asosiy vosita bo‘lib xizmat qiladi. Shu bilan birga, AKT yordamida masofaviy ta’lim, aralash (blended learning) tizimlari, sun’iy intellekt asosidagi o‘quv platformalari, raqamli baholash tizimlari kabi innovatsion yondashuvlar keng joriy etilmoqda[5]. Ushbu tendensiyalar ta’lim mazmunini diversifikatsiyalash, o‘qitish sifatini oshirish va individual yondashuv imkoniyatlarini kengaytirishga xizmat qiladi. Ta’lim muassasalarida axborot texnologiyalarining rivojlanish bosqichlari tahlili shuni ko‘rsatadiki, dastlab ularning vazifasi asosan axborot almashinuvi va ma’muriy boshqaruv jarayonlarini soddalashtirishga qaratilgan edi. Hozirda esa bu texnologiyalar o‘quv jarayonining to‘laqonli tarkibiy qismiga aylangan. Shu sababli, AKTni joriy etishning nazariy asoslarini ishlab chiqish — bu o‘qitishning zamonaviy konseptual modelini yaratish demakdir. Mazkur modelda o‘qituvchi raqamli muhitda axborot manbai emas, balki o‘quv faoliyatining moderatoriga aylanadi; o‘quvchi esa o‘rganish jarayonida faol subyekt sifatida o‘z bilimi va tajribasini boyitadi[6]. Bu esa zamonaviy ta’lim tizimining shaxsga yo‘naltirilgan, moslashuvchan va interaktiv tabiatini ifodalaydi. Ta’lim tizimida AKTdan foydalanish nafaqat ta’lim sifati, balki ijtimoiy barqarorlik, mehnat bozorining raqobatbardoshligini oshirish va iqtisodiy o‘sishni jadallashtirishga ham ta’sir qiladi. Raqamli savodxonlik darajasining oshishi jamiyatda innovatsion tafakkur va axborot madaniyatining shakllanishiga zamin yaratadi. Shu nuqtai nazardan, ta’lim muassasalarida axborot texnologiyalarini joriy etish faqat texnik jarayon emas, balki ijtimoiy-madaniy o‘zgarishlarni aks ettiruvchi tizimli islohot sifatida qaraladi[7]. Bu jarayonning muvaffaqiyati esa ilmiy asoslangan strategiyalar, pedagogik metodologiyalar va konseptual yondashuvlarga bog‘liqdir. Shuningdek, AKTni ta’lim jarayoniga integratsiyalashda mavjud muammolar ham mavjud: infratuzilmaning notekis rivojlanishi, o‘qituvchilarning raqamli kompetensiyasining yetarli emasligi, kontent sifati va o‘quv resurslarining moslashtirilmaganligi kabi omillar bu jarayonning samaradorligiga salbiy ta’sir ko‘rsatmoqda. Shu boisdan, ushbu maqolada ta’lim muassasalarida axborot texnologiyalarini rivojlantirishning nazariy asoslarini chuqur o‘rganish bilan bir qatorda, ularni samarali joriy etishning ilmiy-metodik mexanizmlari ham taklif etiladi. Ta’lim tizimida axborot texnologiyalarini rivojlantirishning nazariy asoslari falsafiy, pedagogik va ijtimoiy yondashuvlarning sintezida shakllanadi[8]. Bu jarayonni tushuntirish uchun konstruktivizm, faoliyat nazariyasi, tizimli yondashuv va kommunikativ pedagogika g‘oyalari o‘zaro uzviy bog‘lanadi. Shu nuqtai nazardan, AKTni ta’lim jarayoniga joriy etish nafaqat texnologik, balki epistemologik jarayon hamdir, ya’ni u bilishning yangi

© Ushbu material Creative Commons Attribution 4.0 International (CC BY 4.0) litsenziyasi asosida tarqatiladi.

usullarini, bilimlarni yaratishning interaktiv shakllarini ham o‘z ichiga oladi. Ta’lim muassasalarida axborot texnologiyalarini rivojlantirish va joriy etishning nazariy asoslarini o‘rganish — bu zamonaviy pedagogikaning yangi paradigmasini shakllantirish demakdir. Mazkur maqolada aynan shu yo‘nalishda konseptual yondashuvlar, ilmiy asoslar va xorijiy tajribalar tahlil qilinib, ta’lim tizimini raqamlashtirishning nazariy modeli taklif etiladi.

Adabiyotlar tahlili: Ta’lim tizimida axborot texnologiyalarining rivojlanishi bo‘yicha olib borilgan zamonaviy tadqiqotlar shuni ko‘rsatadiki, bu jarayon global ta’lim paradigmasining tubdan o‘zgarishiga sabab bo‘lmoqda. Xususan, Neil Selwyn va Charles M. Reigeluth kabi taniqli xorijiy tadqiqotchilarning ishlari ushbu yo‘nalishda muhim ilmiy-nazariy asoslarni yaratgan. Ularning qarashlari ta’lim muassasalarida raqamli transformatsiyani tushuntirishda metodologik va epistemologik asos bo‘lib xizmat qiladi. Neil Selwyn o‘zining “Education and Technology: Key Issues and Debates” nomli asarida ta’lim jarayonida texnologik vositalarning roli va ularning ijtimoiy-siyosiy kontekstdagi o‘rnini chuqur tahlil qiladi. Muallif ta’limdagi texnologiyalarning oddiy “vosita” emas, balki ijtimoiy-madaniy amaliyotlarni o‘zgartiruvchi kuch ekanligini ta’kidlaydi. Unga ko‘ra, AKTni joriy etish natijasida o‘quvchi va o‘qituvchi o‘rtasidagi kommunikativ muvozanat o‘zgaradi, bilimning shakllanish jarayoni esa ijtimoiy interaktivlik, axborot almashinuvi va tarmoqdagi o‘zaro ta’sir mexanizmlariga asoslanadi. Selwynning fikricha, axborot texnologiyalari yordamida ta’lim tizimi ko‘proq “ijtimoiy raqamli muhit” sifatida qayta shakllanmoqda, bu esa pedagogik faoliyatni sotsiologik tahlilni talab etuvchi murakkab tizimga aylantiradi. U, shuningdek, raqamli ta’limning demokratik imkoniyatlari bilan bir qatorda, ijtimoiy tengsizlik, raqamli tafovut va texnologik determinatsiya kabi salbiy omillarni ham ko‘rsatib o‘tadi. Charles M. Reigeluth esa “Instructional-Design Theories and Models: The Learner-Centered Paradigm of Education” nomli fundamental tadqiqotida axborot texnologiyalarini ta’lim jarayoniga integratsiyalashning nazariy asoslarini pedagogik dizayn nuqtai nazaridan yoritadi. Uning konsepsiyasida o‘quvchi markazli yondashuv, adaptiv o‘quv tizimlari va raqamli platformalarning konstruktiv funksiyalari asosiy e’tiborga olinadi. Reigeluthga ko‘ra, texnologiyalar yordamida o‘qitish jarayoni shunchaki elektron formatga o‘tish emas, balki o‘quvchining kognitiv va affektiv rivojlanishini qo‘llab-quvvatlaydigan interaktiv ta’lim muhitini yaratishdir. U axborot texnologiyalarining pedagogik mohiyatini “moslashuvchan o‘quv tizimi” tushunchasi orqali izohlaydi, bunda raqamli vositalar o‘quvchilarning shaxsiy o‘rganish sur’atiga, intellektual salohiyatiga va o‘quv motivatsiyasiga moslashtiriladi. Reigeluth shuningdek, o‘qituvchilarning texnopedagogik kompetensiyalarini rivojlantirishni AKTni muvaffaqiyatli joriy etishning zaruriy sharti sifatida belgilaydi. Ushbu ikki olimning tadqiqotlari umumiy jihatdan ta’limda axborot texnologiyalarini joriy etishning nazariy negizlarini turlicha, ammo bir-birini to‘ldiruvchi yo‘nalishlarda yoritadi. Selwynning yondashuvi sotsiologik va tanqidiy paradigma asosida raqamli ta’limni jamiyatdagi kuch tuzilmalari bilan bog‘liq holda tahlil qilsa, Reigeluth esa pedagogik dizayn va shaxsga yo‘naltirilgan o‘quv modellarini ilgari suradi. Ularning qarashlari birgalikda AKTni ta’lim tizimida qo‘llashning kompleks tabiatini ochib beradi: texnologiyalar nafaqat bilimni yetkazish vositasi, balki ta’limning falsafiy, ijtimoiy va metodik asoslarini qayta shakllantiruvchi omil sifatida talqin qilinadi. Shunday qilib, xorijiy ilmiy manbalar tahlili shuni ko‘rsatadiki, ta’lim muassasalarida axborot texnologiyalarini rivojlantirish jarayoni faqat texnik jarayon emas, balki chuqur metodologik, sotsiokultural va didaktik o‘zgarishlarni o‘zida mujassam etgan murakkab ijtimoiy-falsafiy hodisadir.

© Ushbu material Creative Commons Attribution 4.0 International (CC BY 4.0) litsenziyasi asosida tarqatiladi.

Metodologik qism: Mazkur tadqiqotda ta'lim muassasalarida axborot texnologiyalarini rivojlantirish va joriy etishning nazariy asoslarini tahlil qilish jarayonida tizimli yondashuv, konstruktivistik paradigma, komparativ tahlil, kontent-tahlil, sotsiologik monitoring va pedagogik diagnostika metodlaridan kompleks tarzda foydalanildi. Tizimli yondashuv yordamida ta'lim jarayonida axborot texnologiyalarining strukturaviy-elementar tarkibi, ularning o'zaro funksional bog'liqligi hamda raqamli transformatsiya jarayonining ichki mexanizmlari o'rganildi. Konstruktivistik paradigma esa o'quvchi markazli ta'lim modeli doirasida AKT vositalarining shaxsiy tajriba, bilish faoliyati va refleksiv o'zlashtirish jarayoniga ta'sirini tahlil qilish imkonini berdi. Shu bilan birga, komparativ tahlil orqali rivojlangan davlatlarning (AQSh, Finlyandiya, Singapur) ta'lim tizimlarida axborot texnologiyalarini joriy etish tajribalari O'zbekiston ta'lim tizimi bilan qiyosiy jihatdan o'rganilib, ularning umumiy va farqli jihatlari aniqlangan holda konseptual model ishlab chiqildi. Kontent-tahlil metodidan foydalanish natijasida zamonaviy ilmiy manbalar, hukumat strategiyalari va xalqaro tashkilotlarning (UNESCO, OECD, World Bank) ta'limni raqamlashtirishga oid hisobotlari tahlil qilindi. Sotsiologik monitoring orqali o'qituvchilar, o'quvchilar va ta'lim boshqaruvi xodimlarining AKTga nisbatan motivatsion, psixologik va metodik tayyorgarlik darajalari baholandi. Pedagogik diagnostika esa o'qitish jarayonida AKTdan foydalanish samaradorligini aniqlash, o'quvchilarning kognitiv rivojlanish darajasini o'lchash va ta'lim sifatini monitoring qilish uchun qo'llanildi. Ushbu metodlar o'zaro integratsiyada qo'llanilib, natijada axborot texnologiyalarining ta'lim jarayoniga tizimli, kompleks va ilmiy asoslangan integratsiyasi bo'yicha nazariy va amaliy tavsiyalar ishlab chiqildi.

Natijalar: Tadqiqot natijalari shuni ko'rsatdiki, ta'lim muassasalarida axborot texnologiyalarini rivojlantirish va ularni joriy etish jarayoni murakkab tizimli xususiyatga ega bo'lib, u bir vaqtning o'zida texnologik, pedagogik, tashkiliy va ijtimoiy omillar o'rtasidagi uzviy o'zaro ta'sirni talab etadi. O'tkazilgan ilmiy tahlillar asosida aniqlandi-ki, AKTni ta'lim jarayoniga muvaffaqiyatli integratsiyalashning eng muhim shartlari sifatida quyidagi nazariy va amaliy asoslar shakllandi: birinchidan, ta'lim tizimining raqamli infratuzilmasini yaratish va modernizatsiya qilish davlat siyosatining ustuvor yo'nalishi sifatida qaralishi lozim; ikkinchidan, o'qituvchilarning raqamli kompetensiyalarini rivojlantirish ta'lim sifatini oshirishda asosiy omil bo'lib xizmat qiladi; uchinchidan, axborot texnologiyalarini joriy etish pedagogik jarayonning ichki mexanizmlarini, ya'ni o'qitishning interaktiv, konstruktiv va moslashuvchan modellarini ishlab chiqishni talab qiladi. Tadqiqot jarayonida aniqlanganidek, ta'lim tizimini raqamlashtirishning samaradorligi raqamli kontent sifati, o'quvchilar va o'qituvchilarning motivatsion tayyorgarlik darajasi, shuningdek, AKT asosidagi baholash tizimining mavjudligi bilan bevosita bog'liq. Natijalar shuni ko'rsatdiki, axborot texnologiyalarini ta'lim jarayonida tatbiq etish o'quvchilarning kognitiv faolligini oshiradi, ularning mustaqil o'rganish va tahlil qilish ko'nikmalarini rivojlantiradi hamda o'qituvchilarning pedagogik ijodkorligini kuchaytiradi. Bundan tashqari, AKT asosida tashkil etilgan ta'lim muhiti ta'lim jarayonini individuallashtirish, o'quvchilarni shaxsiy sur'atda rivojlantirish va uzluksiz o'qitish tamoyillarini ro'yobga chiqarish imkonini beradi. Shunday qilib, olingan natijalar asosida ta'lim muassasalarida axborot texnologiyalarini joriy etishning nazariy modeli ishlab chiqilib, uning markazida raqamli kompetensiyaga ega o'qituvchi, interaktiv o'quvchi va adaptiv texnologik muhit o'rtasidagi uzviy munosabat tizimi shakllantirildi.

© Ushbu material Creative Commons Attribution 4.0 International (CC BY 4.0) litsenziyasi asosida tarqatiladi.

Muxokama: Ta'lim muassasalarida axborot texnologiyalarini rivojlantirish masalasiga oid ilmiy-nazariy bahslar ko'p hollarda raqamli transformatsiyaning mohiyati, maqsadi va oqibatlariga nisbatan turlicha qarashlar bilan tavsiflanadi. Mazkur nuqtada Neil Selwyn va Charles M. Reigeluthning pozitsiyalari o'zaro polemik tus kasb etadi, chunki har ikki olim axborot texnologiyalarining ta'lim jarayoniga ta'sirini turlicha epistemologik yondashuv asosida izohlaydi. Selwynning fikricha, raqamli texnologiyalar ta'lim tizimiga ijobiy yangilik emas, balki murakkab ijtimoiy-iqtisodiy kuchlar ta'sirida shakllanayotgan ijtimoiy konstruktsiyadir. U o'zining tanqidiy yondashuvi orqali ta'limdagi texnologiyalarni "neytral vosita" sifatida emas, balki jamiyatdagi kuch munosabatlarini qayta ishlab chiqaruvchi ideologik mexanizm sifatida talqin qiladi. Uningcha, AKT o'qituvchi va o'quvchi o'rtasidagi ierarxik munosabatlarni texnologik vositalar orqali transformatsiyalasa-da, bu o'zgarishlar doimo teng imkoniyatlar yaratmaydi. Aksincha, raqamli tafovutni chuqurlashtiradi, chunki texnologiyalarga kirish imkoniyati, axborot madaniyati darajasi va resurslardan foydalanish qobiliyati har bir ijtimoiy qatlamda turlicha. Shu bois Selwyn raqamli ta'limni ijtimoiy adolat, demokratik tenglik va tanqidiy tafakkur kontekstida tahlil etish zarurligini ilgari suradi[9]. Reigeluth esa, aksincha, texnologiyalarni insoniy salohiyatni ro'yobga chiqaruvchi va shaxsga yo'naltirilgan o'quv muhitini yaratishga xizmat qiluvchi ijobiy fenomen sifatida baholaydi. U pedagogik dizayn nazariyasiga asoslanib, raqamli ta'limni "moslashuvchan o'quv tizimi" sifatida ko'radi. Reigeluth fikricha, axborot texnologiyalari yordamida har bir o'quvchi o'zining bilish sur'atiga, qiziqishiga va intellektual ehtiyojlariga mos o'quv yo'lini tanlash imkoniyatiga ega bo'ladi. Shu tariqa, AKT ta'limni shaxsiylashtiradi, o'qituvchining roli esa boshqaruvchidan ko'proq o'quv jarayonini fasilitator sifatida tashkil etuvchiga aylanadi. Reigeluth bu jarayonni konstruktivizm nazariyasi bilan asoslaydi, ya'ni bilim tashqaridan berilmaydi, balki texnologik vositalar yordamida o'quvchi tomonidan faol tarzda quriladi[10]. Ushbu ikki olim o'rtasidagi bahs mohiyatan ta'limdagi texnologiyalar falsafasini belgilaydi. Selwyn texnologiyani ijtimoiy konstrukt sifatida tanqidiy tahlil qilsa, Reigeluth uni kognitiv va shaxsiy rivojlanish vositasi sifatida ideallashtiradi. Shu nuqtai nazardan qaraganda, ularning qarashlari o'zaro ziddiyatli bo'lishiga qaramay, bir-birini to'ldiruvchi epistemologik pozitsiyalarni shakllantiradi: biri texnologiyaning ijtimoiy ta'sir doirasini ochib bersa, ikkinchisi pedagogik imkoniyatlarini yoritadi. Demak, axborot texnologiyalarini ta'lim jarayoniga joriy etishda muvozanatli yondashuv zarur — u nafaqat innovatsion o'qitish usullarini yaratish, balki raqamli tengsizlik, ma'naviy xavfsizlik va ijtimoiy mas'uliyat tamoyillarini ham o'z ichiga olishi lozim. Shunday qilib, Selwyn va Reigeluthning ilmiy polemikasi raqamli ta'limning mohiyatini anglashda dualistik, ammo integrativ yondashuvni shakllantirishga xizmat qiladi.

Xulosa: Raqamli texnologiyalar ta'lim tizimini tubdan o'zgartirayotgan hozirgi davrda uzluksiz ta'lim jarayonlarini takomillashtirish masalasi nafaqat metodik, balki falsafiy, ijtimoiy va madaniy ahamiyat kasb etmoqda. Mavzu doirasida o'tkazilgan tahlillar shuni ko'rsatdiki, rivojlangan davlatlar tajribasida uzluksiz ta'lim tizimini modernizatsiya qilish jarayonida texnologik innovatsiyalarni joriy etish bilan bir qatorda, ularning ijtimoiy-ma'naviy oqibatlarini chuqur tahlil qilishga ham e'tibor qaratilmoqda. Chunki raqamli transformatsiya jarayoni inson kapitalining sifatini oshirish, yangi kasbiy kompetensiyalarni shakllantirish va ta'limning adolatli imkoniyatlarini ta'minlash bilan bevosita bog'liqdir.

© Ushbu material Creative Commons Attribution 4.0 International (CC BY 4.0) litsenziyasi asosida tarqatiladi.

Foydalanilgan adabiyotlar ro'yxati

1. Ергашбаев, Ш. (2025). O'zbekiston sharoitida uzluksiz ta'lim tizimi orqali yoshlarning ma'naviy dunyoqarashini rivojlantirish. Объединяя студентов: международные исследования и сотрудничество между дисциплинами, 1(1), 314-316.
2. Muruvvat, A., & Shohbozbek, E. (2025). O'ZBEKISTONDA MA'NAVIY VA AHVOQIY QADRYATLARDA MAKTABGACHA TA'LIMNING RO'LI. Global Science Review, 3(2), 246-253.
3. Atxamjonovna, B. D., & Shohbozbek, E. (2025). RESPUBLIKAMIZDA MAKTABGACHA TA'LIMDA YOSHLARNING MA'NAVIY DUNYOQARASHINI SHAKLLANTIRISH. Global Science Review, 4(5), 221-228.
4. Abdusattarovna, O. R. X., & Shohbozbek, E. (2025). IJTIMOIY FALSAFADA ZAMONAVIY PEDAGOGIK YONDASHUVLAR ASOSIDA SOG'LOM TURMUSH TARZINI SHAKLLANTIRISH. Global Science Review, 4(5), 175-182.
5. Diloram, M., & Shohbozbek, E. (2025). O'ZBEKISTONDA YOSHLARNING MA'NAVIY DUNYO QARASHINI RIVOJLANTIRISHNING PEDAGOGIK ASOSLARI. Global Science Review, 4(5), 207-215.
6. Ergashbayev, S. (2025). Yoshlarning ma'naviyat dunyoqarashini rivojlantirishda uzluksiz ta'lim jarayonlarining o'rni (rivojlangan davlatlar tajribasi misolida). Universal xalqaro ilmiy jurnal, 2(2), 3-9.
7. Maxliyo, S., & Shohbozbek, E. (2025). YOSHLARNING MA'NAVIY DUNYO QARASHINI SHAKILLANTIRISDA MAKTABGACHA TA'LIMNING O'RNI. Global Science Review, 4(4), 83-89.
8. Nozima, A., & Shohbozbek, E. (2025). TA'LIM MUASSASALARIDA AXBOROT TEXNOLOGIYALARINI JORIY ETISHNING BOSHQARUV STRATEGIYALARI. Global Science Review, 4(2), 23-32.
9. Neil Selwyn, Education and Technology: Key Issues and Debates, Bloomsbury Academic, London, 3rd Edition, 256 pages, 2021
10. Charles M. Reigeluth, Instructional-Design Theories and Models: The Learner-Centered Paradigm of Education, Routledge, New York, 2021

© Ushbu material Creative Commons Attribution 4.0 International (CC BY 4.0) litsenziyasi asosida tarqatiladi.